

Versel.

In. Andt.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

H. Olaf.

1/ Om man möter en person och tilltalar honom
och han inte känner igen en, så lär han innan
äts slut.

2/
Skriker utglömm vid gårdar, blir lik i mu-
set.

3/
Skriker migarna, blir också lik.

Vödeliksterken

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

481

Den Svart.

Lt. O.

4/

- ✓ Kommer lammherren tidigt till gård om vintern
blir vintern sträng.

5/

- ✓ Bär rönnen mycket frukt, blir vintern sträng.

6/

- ✓ År vintergatan mjälhig i augusti blir
vintern sträng

8/

- ✓ Kommer salsvästan (koltjärn) till gård
vinterid blir det kallt.

Vösterlekstecken.

En kvett.

St. Olaf.

481

8/

✓ Slå gnistorna ut ur spisen blir det storm.

9/

✓ Å himlen röd på kvällen blir det storm,
är den röd på morgnen blir det regn.

10/

Daladimman bölar stark väime.
När dimma nys säger man att moren
brygger.

11/

Om valarna flyga högt blir det regn,
flyga de lågt blir varken värme.

12/

Ge kråkan gjut ifrån sig, blir det regn,
därför kallas den väterkråka.

Resegille.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

481

En skrift.

St. Claf.

13/

Den som byggde ett hus, skulle inte låta bli att måla resegille, när takstälarna var rena, för då blev där aldrig någon fur med muset. På resegillet bejols på träktering och som gillestecken satta man upp "krans och krans", en stång med tvänne lövringar i toppen, vin heliätt med varandra.

14/ När grunden till ett hus lades skulle man i den inmura en flaska med pengar.

15) Drängen och mjöl.

481

Iron Aendh.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Lt. Olaf.

Drängen blev sticket ett ärende, men
dröjde länge borta. När han slutligen kom
sade husbonn:

"Har du sett en mjöl?"

- "Ja, det har ja väl," säger drängen.
- "Ja, låt har du väl mätt, för hint'en har
du aldrig kunnat," svarar bonden.

Baundlagsseles.

481

Från Arnult.

St. Olaf.

16/

På ett baundlag för ungefär 15 år sedan hände det att ett ljus mitt under ceremonien föll av staken och slocknade. Det var ett Tecken till att barnet skulle dö innan året slut. Det dog också några månader efter laget.

17/

Förste folk skall aldrig stå fadder åt samma barn. De bli då aldrig gifta.

18/

Man fick aldrig neka till faderskap, ty då blev barnet nekadt i hela sitt liv.

19/

Fadderjävan var vanligen /spec. riksdaler jämte förning.

20/

Dagvattnet tillvaretagas och användes att tvätta bort sjukdomar på barnet med.

21/ Gata

481

Fru Andolt.

St. Olaf.

TVÄ små springa före
TVÄ stora springa efter.
de springa hastigt ibland
och sakta ibland
men nå aldrig varann.

Vagnstjulen.

Gätor.

Runt runt. 22/

St. Olaf.

Går upp för backe,
går ned för backe,
men står aldrig stilla

Stengäddet.

LUNDS UNIVERSITETETS
FOLKMINNESARKIV

481

23/

Går och går, men kommer aldrig på/pas
baränne (bördända)

Klockan.

24/

Går och går, men kommer aldrig till därren.

Klockan.

25/

Runt som salen
wart som jorden
å en stärt (stjört) i den ena ändan.

Pannjället.

Göta.

Fru Kerdt.

St. Olaf.

26/

481

Där kem en herre ridandes,
där kem en jungfru gåendes.

Han stack sitt röda
i hennes blöda,
och så red han av med stumpe.

En flicka på ett kösbär av
en ridande man, som behåller skapet i handen
när han rider vidare.

27/ Där står en man
på kullalann,

han heter Peter Dix man
och kommer man nära honom sticks han.
I steln

28/ Rev(ring-) omar.

481

Fr. Arnlt.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

St. Olaf.

Fr. A:s mormor botade revorner så, att
hon tog en knappnål, ristade med den runt
om ommen, till blod ruing fram, ristade
sedan bärarens förnamnsinitial i ringen
(alltså mitt i ommen) och spattade slutligen på
den. Fr. A. blev själv behandlad en
kväll och vaknade nästa morgon utan revorner.

29/ Den blå stuten.

Saga.

481

En Arndt.

St. Olaf.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Det var en gång en kung, som hade en
mycket vacker dotter. Den riktiga drötningen
var död. En dag gifte kungen en rig och den
nya drötningen hade två fula, stygga döttrar.
De kunde inte tåla den vackra, mätta prinsessan,
men de vågade inte döla henne för kungen.
Men så måste han gå ut i kriget och då böja-
de styggnaden och hennes döttrar att behandla
prinsessan illa. De beslöt att wälta ihjäl henne.
Därför gävo de henne bara en tår brödbit och skicka-
de ut henne i skogen för att samla bär. Men de
viste väl, att där inte fanns några bär. Prinsessan
äkte och sökte, men hittade inga. Då blev hon
ledsen och böjode gråta för hon vågade inte kom-
ma hem utan bär och så var hon hungrig.
Rätt som hon satt där och gråt, kom en blå stut

och frågade: "Varför gråter du?" — "Jag har inga bär hit-
tat, och så är jag hungrig," sade prinsessan. Då bad stuten
hennes följa med och så kom de till ett ställe där det
var alldeles fullt med de präktigaste bär. När prinses-
san hade plockat så många, hon kunde bära, sade
stuten: "Säg nu till mig, 'börj duka dig!'" — "Börj duka
dig," sade prinsessan och genast var där en härlig
måltid dukad på marken. När prinsessan hade ätit
sig mätt, sade stuten, att hon skulle säga: "börj duka
hopp dig!" — "Börj duka i hopp dig," sade prinsessan
och så gick alltsammans in i stuten igen.

När det blev kväll, kom prinsessan till
lattet igen. Hon var vackerare och gladare än när hon
gick och ville ingen mat ha. Och bär hade hon.
En släkt dräktingen kunde inte förstå, hur prin-
sessan burit sig åt, men hon sände henne till
skogen nästa dag också. Men på kvällen kom hon
igen. Bär hade hon och mat ville hon inte ha.
Så gick det dag efter dag och till slut förstod styv-
modern, att prinsessan hade någon som hjälpte
hennes.

En dag, när prinsan skulle gå, skickade drottningen en tjänare med henne. Men han var enögd. När så prinsessan träffade den blå stuten, viskade denne: "enöga roo!" — "Enöga roo," sade prinsessan och lå somnade tjänaren. Men prinsessan följde med den blå stuten och han viskade henne var det fanns bär och gav henne mat precis som förut. 481

När prinsessan och tjänaren kom hem igen, frågade drottningen tjänaren, om han hade sett något. Men han hade inte sett något och visste inte ens om att han hade varit.

Närsta dag sände styvmodern en annan tjänare efter prinsan. Han hade två ögon som en vanlig människa. Men stuten lärde prinsessan, att man skulle säga tvåöga roo. Då somnade tjänaren, och när han kom hem igen, visste han inte mer än den förste tjänaren. Och inte ville prinsessan ha någon mat. Hon hade blivit ända vackrare och såg inte ut som om han murgade.

Närsta dag, när prinsessan gick fick han med sig en tjänare, som hade tre ögon, det hette rätt mitt i

pannan. När de kom till skogen, glömde prinsessan
att säga, "tvoja sov." Han sade bara, "tvoja sov!" och
därför somnade inte detögat, som satt i pannan på
tjänaren. Men fick tjänaren se, men prinsessan tog
en duk från den blå stutens rygg och bredde ut
den på marken. Då sade han: "Bord duka dig!"
Och så var där fullt upp med mat på duken.
När han hade ätit, rullade han in alltsammans
i duken och stappade in den i stuten. 481

Då sprang tjänaren hem och berättade det
för dräktingen.

Men den blå stuten var kungens egendom
och bodde i kungens stall och var beslut dräktingen
att den skulle slaktas. Han sände efter slaktaren
och befälde honom döda stuten och gömma den.

När prinsessan fick veta att stuten skulle
slaktas, gick hon för att ta farväl av den.
När hon kom till den i stallet sade den till henne:
"Lätt dig upp på min rygg!" Och så sprang den
djupt in i skogen med prinsessan.

Där stannade den vid ett Träd och sade

Till prinsessan, att man skulle klappa på bröstet, så skulle man få veta något som var mycket viktigt. Hon skulle klappa det tre gånger.

När man klappade första gången, hörde man en röst som sade: "Skydda den blå stuten, för det är din mor." - När man så klappade enigen, fick man veta, att man skulle följa stuten, men inte gå tillbaka till kungsgården. Och så levde de i skogen och väntade på att kriget skulle ta slut och kungen komma hem igen.

481

Men när drakningen inte hörde av dem, trodde man att de var döda och sökte inte mer efter dem.

Så tog kriget slut och kungen kom hem. "Vad är prinsessan?", frågade han. - "Både hon och den blå stuten ha gått sin väg. De äro nog döda," sade styvmodern. - Men det kunde inte kungen tro, för han hade sett den blå stuten skydda prinsessan och så gick kungen ut och sökte efter dem i skogen. Och där fann han dem och prinsessan talade om, hur stygg styvmodern hade varit.

6.

Kungen tog sin dotter och prinsessan med sig
tillbaka till kungsgården, men styvmodern och hennes
döttrar jagade honom därifrån och sedan blev allt
där.

481

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV